

Keski-**SOTE**
Uudenmaan

Keski-Uudenmaan Työkykyhanke 2020-2022

Hankesuunnitelma

TYÖKYKYOHJELMA

STM:n valtionavustus kunnille ja kuntayhtymille
työkyvyn tukemiseen vuosille 2020–2022

Sisällysluettelo

1	Hankkeen tausta	1
	<i>1.1.Hankkeen lähtökohdat Keski-Uudellamaalla</i>	<i>1</i>
	<i>1.2.Hankkeen yhteensovittaminen muihin hankkeisiin</i>	<i>2</i>
	<i>1.3.Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmien huomioiminen</i>	<i>2</i>
	<i>1.4.Aiemmin kehitettyjen ja arvioitujen toimintamallien hyödyntäminen</i>	<i>3</i>
2	Hankkeen tavoitteet	3
	<i>2.1.Osatavoitteet</i>	<i>4</i>
3	Hankkeen toteutus	5
	<i>3.1.Hankkeen sisältö</i>	<i>5</i>
	<u>3.1.1.</u> <i>Toimenpidekokonaisuuden 1 sisältö</i>	<i>6</i>
	<u>3.1.2.</u> <i>Toimenpidekokonaisuuden 2 sisältö</i>	<i>8</i>
	<i>3.2.Hankkeen toimenpiteet ja aikataulu</i>	<i>10</i>
	<i>3.3.Sidosryhmien osallistuminen toteutukseen ja yhteistyön rakenteet</i>	<i>13</i>
4	Hankkeen tavoitellut tulokset ja vaikutukset	15
5	Hankehallinto	17
	<i>5.1.Hankkeen organisointi</i>	<i>17</i>
	<i>5.2.Viestintä</i>	<i>18</i>
	<i>5.3.Riskien hallinta</i>	<i>18</i>
	<i>5.4.Seuranta ja arviointi</i>	<i>19</i>
6	Hankkeen talousarvio	20
	Hankehakemuksen liitteet	20
	Lähteet	20

1 Hankkeen tausta

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) toteuttavat yhteistyössä työkykyohjelman. Työkykyohjelman tavoitteena on tukea osatyökykyisten työkykyä ja työhön sijoittumista, ehkäistä työttömyyden pitkittymistä ja työkyvyttömyyttä sekä vahvistaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien työelämäosallisuutta. Työkykyohjelmassa tavoitellaan osatyökykyisten tuen tarpeen tunnistamisen sekä työkykyä ja työllistymistä tukevien palveluiden monialaisen kokonaisuuden kehittämistä monitahoiset yhdyspinnat huomioiden. Tavoitteena on vahvistaa ammattilaisten työkyvyn arvioinnin ja tuen osaamista. Lisäksi työkykyohjelmaa toimeenpaneuvissa hankkeissa on tarkoitus tuottaa tietoa palveluiden ja etuuksien yhteensovittamiseksi sekä lainsäädännön kehittämisen tueksi. [1]

1.1. Hankkeen lähtökohdat Keski-Uudellamaalla

Keski-Uudellamaalla kuuden kunnan sosiaali- ja terveystalouden järjestämisestä ja tuottamisesta on vuoden 2019 alusta alkaen vastannut Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä (Keusote). Alueella on näin ollen laaja pohja kehittää työkykyä ja työllistymistä edistäviä palveluita. Keusoten alueella asuu noin 200 000 asukasta, joista noin puolet luetaan mukaan työvoimaan. Työttömyysaste on 9,0% (maaliskuussa 2020), mikä on koko maan (11,8%) ja Uudenmaan (11%) keskiarvoa matalampi. Kuntayhtymän alueella asuu noin 940 vammaista tai pitkäaikaisesti sairasta työttömää ja yli 2200 pitkäaikaistyöttömää. Pitkäaikaistyöttömien osuus työvoimasta on Keusoten alueella (2,2%) matalampi kuin koko maan keskiarvo (2,5%). Kokonaistyöttömyys on Keusoten alueella maakuntien välisessä vertailussa kolmanneksi matalimmalla tasolla Ahvenanmaan ja Pohjanmaan jälkeen, kun taas pitkäaikaistyöttömyyden osalta Keusote sijoittuu vasta kymmenenneksi. Joka neljännen keskiuusimaalaisen työttömän työttömyys on pitkittynyt. [2]

Keski-Uudellamaalla on vuodesta 2018 lähtien valmisteltu Keusoten koordinoimana monialaista työttömien asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn arvioinnin mallia. Tavoitteena on ollut kehittää ratkaisuja tehostettua selvittelyä tarvitsevan työttömän asiakkaan palvelupolun selkeyttämiseksi, toimintatapojen yhtenäistämiseksi sekä ammattilaisten osaamisen ja monitoimijaisen yhteistyön vahvistamiseksi. Työryhmään on kuulunut laaja-alainen joukko asiantuntijoita sosiaali- ja terveystalouksista, kuntien työllisyyspalveluista, TE-toimistosta ja Kelasta sekä kokemusasiantuntijoita. Työkykyhankkeessa otetaan käyttöön työryhmän vuonna 2018 toteutettavaksi esittämä keskitetty monialainen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin (TTK) malli.

Keski-Uudellamaalla on poikkeuksellisen hyvät edellytykset kehittää myös laatuksiterieihin pohjaavaa tuetun työllistymisen työhönvalmennusta Keusoten nykyisen työvalmennustoiminnan, erittäin kehittämismyönteisten ja sitoutuneiden työvalmentajien sekä aiemman hanketyön ansiosta. Keusoten vammaispalveluilla on tällä hetkellä vajaa 30 tuetun työllistymisen ja vajaa 100 tuetun työn asiakasta, minkä lisäksi sosiaalisen kuntoutuksen asiakkaista n. 30 on tuetussa työtoiminnassa. Aiempaan hanketyöhön kuuluu Kehitysvammaliiton Palkkaa mut -hanke, joka toteutettiin Tuusulan ja Järvenpään tuetun työtoiminnan työvalmentajien yhteistyönä vuosina 2018-2019. Hankkeessa järjestettiin alueellisia tuetun työn työpaikkoja yrityksissä RATKO-menettelmää hyödyntäen. Lisäksi alueella on toteutettu mm. osallisuutta ja yhteiskehittämistä tukeneet sosiaalisen kuntoutuksen hanke SOSKU (2015-2018) ja Tukipolkuja-hanke (2014-2016) yhteistyössä Keski-Uudenmaan Yhdistysverkosto ry:n kanssa.

Työkykyhanketta edeltänyt kehittämistyö alueellisen verkoston kanssa ja olemassa olevat yhteistyön rakenteet luovat vankan pohjan osatyökykyisten työttömien työkyvyn ja työllistymisen edistämisen kehittämiseksi. Keusote ja yhteistyöverkosto (aiemmin mainittujen lisäksi myös Keski-Uudenmaan TYP) ovat olleet kommentoimassa tätä hankesuunnitelmaa, jakavat näkemyksen yhteisestä tavoitetilasta ja osapuolet ovat sitoutuneet aktiiviseen yhteistyöhön työkykyohjelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

1.2. Hankkeen yhteensovittaminen muihin hankkeisiin

Keski-Uudenmaan Työkykyhanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä erityisesti Keusoten hallinnoimien tulevaisuuden sote-keskushankkeen ja rakenneuudistushankkeen kanssa. Työllisyyden kuntakokeilu -hanketta ei ole käynnistymässä Keusoten alueella.

Työkykyhankkeessa kehitettävät työkykyä ja työllistymistä tukevat palvelut ovat osa tulevaisuuden monialaista sosiaali- ja terveyskeskusta. Keusoten tulevaisuuden sote-keskus -hankkeella onkin lukuisia yhdyspintoja Työkykyhankkeessa kehitettäviin palvelukokonaisuuksiin ja -polkuihin. Esimerkiksi Työkykyhankkeessa käynnistettävän keskitetyn työ- ja toimintakyvyn arvioinnin (TTK) palvelun osalta sote-keskusten mm. terveysasema- ja sosiaalipalveluiden toiminnoissa työskentelevillä ammattilaisilla on keskeinen rooli työ- ja toimintakyvyn arvioimisessa, riittävien toimenpiteiden toteuttamisessa ja niihin ohjaamisessa sekä tarvittaessa tehostettua selvittelyä tarvitsevien asiakkaiden tunnistamisessa ja TTK-palveluun ohjaamisessa. Työkykyhankkeessa tunnistetaan sote-keskuksen eri ammattiryhmien tarpeet työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden tuntemisen ja ymmärtämisen sekä työkyvyn tuen osaamisen vahvistamiseksi. Näihin tarpeisiin Työkykyhankkeessa vastataan tarvittavalla viestinnällä, koulutuksilla ja mahdollisuudella osallistua yhteiskehittämistilaisuuksiin.

Rakenneuudistushankkeen osa-alueeseen 3 kuuluu toimintatapojen ja -prosessien uudistaminen ja yhtenäistäminen digitaalisten välineiden avulla. STM:n ohjeiden mukaisesti tämä rakenneuudistuksen osa-alue sisältää myös tulevaisuuden sote-keskuksen digitalisaation käytännön ratkaisujen järjestämisen. Näin ollen Työkykyhankkeessa tunnistettuja digitaalisten välineiden tarpeita voidaan mahdollisesti toteuttaa rakenneuudistushankkeen osa-alueen 3 kautta. Rakenneuudistushankkeen alle sijoittuu myös eri hankkeiden yhteinen hankehallinto, jolla varmistetaan sujuva hallinnollinen yhteistyö hankkeiden välillä (ks. luku 5.1.).

1.3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmien huomioiminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on yksi Keusoten strategian painopisteistä. Keusoten HYTE-tavoitteet on määritelty alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa 2020-2025. Suunnitelmassa korostetaan muun muassa ennaltaehkäiseviä palveluita, hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista, asiakaslähtöisten palvelupolkujen eheyttä, asiakkaiden ja järjestöjen osallisuutta sekä Keusoten ja kuntien välisen yhteistyön kehittämistä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Keskiuusimaalaisen asukkaan hyvinvointia ja terveyttä tarkastellaan kokonaisuutena, jossa työ ja työkyky muodostavat yhden tärkeän osa-alueen. [3] Terveyden ja hyvinvoinnin ongelmat ja työttömyys nivoutuvat usein yhteen negatiiviseksi kierteeksi. Työttömyydellä on tutkitusti kielteisiä vaikutuksia ihmisen terveyteen ja hyvinvointiin. Toisaalta terveyden ja hyvinvoinnin ongelmat aiheuttavat työttömyyttä ja työttömyyden pitkittymistä. [4]

Alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa viitataan kansalliseen terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimukseen Finsoteen (2018), jonka perusteella työkyvyn tukemiseen tulisi kiinnittää Keski-Uudellamaalla huomiota. Keusoten alueellisessa hyvinvointisuunnitelmassa onkin

määritelty toimenpiteinä muun muassa työttömien terveystarkastukset, jotka ovat kytköksissä useisiin HYTE-tavoitteisiin kuten sairastavuuden, mielenterveysongelmien ja yksinäisyyden kokemuksen vähentämiseen. [3] Työkykyhankkeen näkökulmasta työttömien terveystarkastukset ovat yksi keskeinen yhdyspinta kehitettävään toimintaan. Rakenteelliselle kehittämiselle on tarvetta, sillä terveystarkastuksiin pääsy on hankkeen suunnitteluvaiheessa kerättyjen näkemysten mukaan vaikeutunut palveluiden siirryttyä kunnilta Keusoten vastuulle. Hankkeessa työkyvyn arvioinnin ja tuen kehittämisen lähtökohta on asiakkaan tilanteen tarkastelu kokonaisvaltaisesti hyvinvoinnin ja terveyden eri osa-alueet huomioiden.

1.4. Aiemmin kehitettyjen ja arvioitujen toimintamallien hyödyntäminen

Keski-Uudenmaan Työkykyhankkeessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan aiemmin kehitettyjä ja arvioituja toimintamalleja. Monialaista työ- ja toimintakyvyn arviointia on toteutettu mm. Etelä-Karjalan TYP-verkostossa ja Kymenlaaksossa Kymsoten monialaisissa työelämäpalveluissa, joihin Keusote on hankesuunnitelman luomisvaiheessa ollut yhteydessä.

Etelä-Karjalan TYPin monialaiseen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tiimiin kuuluu terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, Kelan TYP-neuvoja, työhallinnon asiantuntija ja lääkäri. Erityisen toimivaksi mallissa nähdään tiivis monialainen yhteistyö, jossa vallitsee keskinäinen luottamus ja arvostus muita ammattikuntia kohtaan. Haasteena nähdään henkilöstöhallinnon pirstaloituminen ja siiloutuminen eri organisaatioihin, vaikka Etelä-Karjalassa onkin otettu käyttöön toimivia päivittäisjohtamisen käytäntöjä. Uudenlaisen palvelun vaikutuksista Eksoten TYPistä kerrottiin esimerkiksi noin 10% lasku kuntien työmarkkinaosuudessa suhteessa edellisvuoteen.

Sekä Etelä-Karjalassa että Kymenlaaksossa monialaisen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin malli perustuu vastuutyöpariin, johon kuuluu TE-toimiston virkailija ja sosiaaliohjaaja tai -työntekijä. Myös Kymsoten monialaisesta työpalvelusta korostetaan vankan moniammatillisen yhteistyön merkitystä heti alusta alkaen. Terveystuon ammattilaisista lääkärin, fysioterapeutin, terveydenhoitajan, psykologin ja toimintaterapeutin osaamisen linkittäminen vahvasti monialaiseen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin malliin nähdään tärkeänä. Haasteelliseksi koetaan vanhoista toimintamalleista poisjättäminen, jota tukee yhteiskehittämistä ja osallisuutta korostava lähestymistapa toimintamallien luomiseen.

Yhtenäisen työ- ja toimintakyvyn arviointimittariston luomisen osalta Työkykyhankkeessa on myös tavoitteena hyödyntää kansallisia suosituksia kuten TOIMIA-suositus ID S026/1.4.2020: Aikuisten toimintakyvyn itsearviointi kuntoutumistarpeen tunnistamisessa ja kuntoutumisen seurannassa [5]. Lisäksi Työkykyhankkeessa hyödynnetään esimerkiksi Osatyökykyisille tie työelämään (OTE 2016-2018) -kärkihankkeen ja Osatyökykyiset työssä (Osku 2013-2015) -ohjelman tuloksia sekä paikallisten hankkeiden oppeja (mm. aiemmin luvussa 1.1 mainitut Tukipolkuja-, SOSKU- ja Palkkaa mut -hankkeet).

2 Hankkeen tavoitteet

Keski-Uudenmaan Työkykyhankkeella on seitsemän päätavoitetta, jotka on linjattu vastaamaan Työkykyohjelman kansallisia tavoitteita.

Keski-Uudenmaan Työkykyhankkeen päätavoitteena on:

1. Käynnistää ja vakiinnuttaa Keusoten keskitetty monialainen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin (TTK) palvelu.

2. Selkeyttää ja kehittää yhteistyöverkoston kanssa yhteensovitettavaa palvelukokonaisuutta ja asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaavia palvelupolkuja.
3. Vahvistaa Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista.
4. Tuottaa ja kehittää työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen palveluita tietoon pohjautuen.
5. Edistää vaikeasti työllistyvien asiakkaiden palkkatyöhön työllistymistä kehittämällä Keusoten tuetun työllistymisen laatukriteereihin perustuvaa työhönvalmennusta.
6. Tukea työvalmentajien ja muiden työllistymistä edistävien ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmäosaamista.
7. Mallintaa ja kehittää Keusoten työllistymistä tukevaa sosiaalihuollon palvelupolkua tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden, TE-toimiston, Kelan, ammatillisten (erityis-)oppilaitosten ja muun verkoston kanssa.

2.1. Osatavoitteet

Keski-Uudenmaan Työkykyhanke koostuu kahdesta toimenpidekokonaisuudesta, joille päätavoitteet on kohdistettu. Päätavoitteiden alle on määritely niiden toteutumista tukevia osatavoitteita.

Toimenpidekokonaisuuden 1 ”Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta” neljä päätavoitetta jakautuvat osatavoitteisiin seuraavasti:

1. Käynnistää ja vakiinnuttaa Keusoten keskitetty monialaisen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin (TTK) palvelu.
 - Pilotoida, laajentaa ja vakiinnuttaa TTK-tiimin toiminta pysyväksi osaksi Keusoten työllisyyttä tukevia palveluita.
 - TTK-palvelun avulla kartoittaa monialaista työ- ja toimintakyvyn tukea tarvitsevien työttömien asiakkaiden tarpeet yhdessä asiakkaan ja laajan asiantuntijaverkoston kanssa.
 - Yhtenäistää alueellisesti työ- ja toimintakyvyn arviointia.
2. Selkeyttää ja kehittää yhteistyöverkoston kanssa yhteensovitettavaa palvelukokonaisuutta ja asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaavia palvelupolkuja.
 - Varmistaa yhteistyöverkoston tuella asiakkaan pääsy hänen tarpeisiinsa vastaavan, työ- ja toimintakykyä tukevan eheän palvelukokonaisuuden piiriin.
 - Koordinoida asiakkaan etenemistä yksilöllisiin tarpeisiin vastaavalla palvelupolulla vastuutyöntekijämallia hyödyntäen.
 - Yhtenäistää alueellisesti työ- ja toimintakyvyn tuen palvelukokonaisuutta.
3. Vahvistaa Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista.
 - Vahvistaa Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn sekä työllistymisen tuen osaamista ja tahojen välistä yhteistyötä.
 - Vahvistaa TTK-tiimin työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista ja kehittää uutta toimintamallia tiimin toimesta.
 - Tukea ohjaavien tahojen ja yhteistyöverkoston osaamista ja varmistaa, että heillä on tarvittava ymmärrys TTK-palvelusta ja sen kohderyhmistä.
4. Tuottaa ja kehittää työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen palveluita tietoon pohjautuen.

- Kehittää ja tuoda tutkittuun tietoon perustuvat, yhteiset työ- ja toimintakykymittarit osaksi systemaattista arviointia, kuntouttavia palveluita ja työllistymisen tuen palveluita.
- Ottaa käyttöön kansallisesti yhtenäisiä, rakenteistettuja kirjaamisen ja dokumentoinnin tapoja.
- Kehittää verkoston yhteisesti hyödynnettävää asiakkaan työkyvyn tuen suunnitelmaa ja yhteensovittaa se asiakkaan muiden suunnitelmien kanssa.

Toimenpidekokonaisuuden 2 ”Tuetun työllistymisen menetelmät” kolme päätavoitetta jakautuvat osatavoitteisiin seuraavasti:

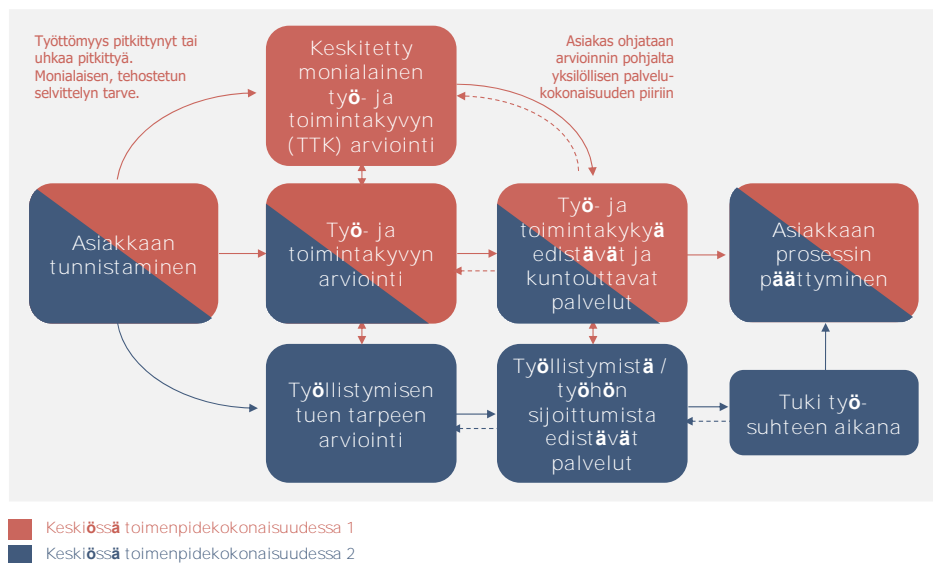
5. Edistää vaikeasti työllistyvien asiakkaiden palkkatyöhön työllistymistä kehittämällä Keusoten tuetun työllistymisen laatuksiteereihin perustuvaa työhönvalmennusta.
 - Vahvistaa Keusoten laatuksiteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen työhönvalmennusta yhdessä yhteistyöverkoston kanssa.
 - Varmistaa tuetun työllistymisen toiminnan jatkuvuus juurruttamalla uudet toimintamallit käytäntöön.
 - Kerätä tietoa palvelun vaikutuksista työvalmentajilta, valmennuksen asiakkailta ja työnantajilta sekä arvioida palvelun vaikuttavuutta.
6. Tukea työvalmentajien ja muiden työllistymistä edistävien ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmäosaamista.
 - Taata avainhenkilöille mahdollisuus osallistua Työkykyohjelman järjestämiin tuetun työllistymisen menetelmäosaamista koskeviin koulutuksiin ja työpajoihin.
 - Mahdollistaa hankkeeseen osallistuville työvalmentajille tuetun työllistymisen menetelmäosaamista syventävät koulutukset ja työnohjaus.
 - Järjestää hankkeessa olennaisiksi arvioituille sote-keskuksen ja muun verkoston ammattilaisille mahdollisuuksia lisätä tietämystään työhönvalmennuksesta sekä kehittää omaa tuettuun työllistymiseen liittyvää osaamistaan.
7. Mallintaa ja kehittää Keusoten työllistymistä tukevaa sosiaalihuollon palvelupolkua tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden, TE-toimiston, Kelan, ammatillisten (erityis-)oppilaitosten ja muun verkoston kanssa.
 - Selkeyttää sosiaalihuollon työhön sijoittumista tukevaa palvelupolkua ja koordinoitua asiakkaiden, TE-toimiston, Kelan ja muiden verkostopalveluiden kanssa.
 - Määrittää olennaiset yhdyspinnat, kehittää niihin liittyviä yhteistyön rakenteita ja selkeyttää tahojen välistä työnjakoa.
 - Varmistaa vammaisten, vaikeammin työllistettävien tai muuten heikossa asemassa olevien asiakkaiden tiivis osallistuminen ja vaikuttamismahdollisuudet kehittämiseen.

3 Hankkeen toteutus

3.1. Hankkeen sisältö

Keski-Uudenmaan Työkykyhanke koostuu hankkeelle yhteisistä toimenpiteistä ja kahdesta toimenpidekokonaisuudesta. Kuva 1 esittää karkeasti kahden toimenpidekokonaisuuden sisällön painopisteet yksinkertaistetun asiakasprosessin avulla. Toimenpidekokonaisuus 1 ”Työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta” keskittyy erityisesti työ- ja toimintakyvyn arviointiin, keskitettyyn monialaiseen TTK-palveluun sekä työ- ja toimintakykyä edistäviin ja

kuntouttaviin palveluihin. Toimenpidekokonaisuus 2 ”Tuetun työllistymisen menetelmät” puolestaan kattaa pääasiassa työllistymisen tuen tarpeen arvioinnin, työhön sijoittumista edistävät työvalmennuspalvelut sekä laatuksiteereiden mukaisen tuen tarvittaessa myös työsuhteen aikana.

Kuva 1. Hankkeen kahden toimenpidekokonaisuuden kehittämisen painopisteet.

3.1.1. Toimenpidekokonaisuuden 1 sisältö

Keskitettyä monialaista työ- ja toimintakyvyn arvioinnin (TTK) mallia on valmisteltu Keusoten johdolla monialaisen työryhmän toimesta vuodesta 2018 alkaen. Selvityksen taustalla ovat olleet haasteet kuntien vaihtelevien käytäntöjen ja palveluiden, asiakkaan palvelupolun hajanaisuuden, työkyvyn arvioinnin ja tuen osaamisen puutteiden sekä monitoimijaisen yhteistyön koordinaation kanssa. Työryhmä arvioi useiden toteutusvaihtoehtojen vahvuuksia ja heikkouksia päätyen puoltamaan erillistä keskitettyä moniammatillista työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tiimiä, jota tukee laaja yhteistyökumppaneiden verkosto. Työryhmän arvion mukaan Keusoten alueella on noin 1600 TTK-palvelun tarvitsijaa. Neljällä vastuutyöntekijällä palvelun vuotuinen asiakasmäärä asettuisi noin 400 asiakkaaseen. Tavoite asiakkaan aktiivisen prosessin kestolle on noin 3-6 kuukautta.

Työkykyhankkeen myötä TTK-tiimistä muodostuu selkeä monialaisen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin osaamiskeskittymä, jossa palvelun piiriin ohjaaminen on selkeää. Tavoitteena on aiempaa nopeampi ja selkeämpi monialainen prosessi, jonka avulla varmistetaan, että asiakkaat pääsevät tarvitsemiensa palveluiden ja etuuksien piiriin. TTK-mallin ansiosta palvelu on asiakkaille tasalaatuista koko kuntayhtymän alueella asuinpaikkakunnasta riippumatta. Ammattilaisille keskitetty moniammatillinen tiimi tarjoaa mahdollisuuden syventää omaa työkyvyn arvioinnin ja tuen osaamistaan, jakaa asiantuntemusta ja ajankohtaista tietoa myös tiimin ulkopuolelle sekä toimia konsultaatiotukena.

TTK-palvelun pilottikohderyhmäksi on Keusoten ja yhteistyöverkoston käymien keskusteluiden pohjalta valikoitunut kaikkein heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevat pitkäaikaistyöttömät, joilla useat työllistymiseen tähänneet toimenpiteet eivät ole tuottaneet toivottuja vaikutuksia. Asiakasryhmän työ- ja toimintakyky on alentunut, heillä on todennäköisesti asiakkuuksia useissa palveluissa, jatkosuunnitelma ei ole selkeä ja monialaiselle, tehostetulle yhteistyölle on tarvetta. Hankkeen myöhemmässä vaiheessa TTK-palvelua laajennetaan myös muille tehostettua, monialaista selvittelyä tarvitseville asiakasryhmille. Tällaisia asiakasryhmiä ovat esimerkiksi

vaikeasti työllistyvät mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaat, vammaiset asiakkaat ja muut erityistä tukea tarvitsevat osatyökykyiset asiakkaat. Päämääränä on, että TTK-malli juurtuu kiinteäksi osaksi Keusoten toimintaa myös Työkykyhankkeen jälkeen.

TTK-tiimin jäseniksi kiinnitetään työ- ja toimintakyvyn arviointiin erikoistunut, osaava joukko ammattilaisia. Alustavan suunnitelman mukaan tiimin kokoonpanoon kuuluvat koordinaattori, vastuutyöntekijät (sosiaaliohjaaja, terveydenhoitaja ja toimintaterapeutti ja fysioterapeutti, lääkäri ja kokemusasiantuntija. TTK-tiimi selvittää asiakkaan työ- ja toimintakyvyn tuen tarpeen yhdessä Keusoten sisäisen ja ulkoisen yhteistyöverkoston kanssa (ks. kuva 2 alla).

Kuva 2. Keskitetty työ- ja toimintakyvyn arvioinnin tiimi sekä yhteistyöverkosto.

Monialaisen työ- ja toimintakyvyn arviointimallin käyttöönoton ohella toimenpidetekonaisuuden toisena päätavoitteena on selkeyttää ja kehittää yhteistyöverkoston kanssa yhteensovitettavaa palvelukokonaisuutta ja asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaavia palvelupolkuja. Palveluja tarkastellaan laaja-alaisesti kokonaisuutena, mutta ensisijaiseksi tarkastelun kohteeksi valitaan TTK-mallin pilotoinnin kohderyhmä mahdollisimman konkreettisen vaikuttavuuden aikaansaamiseksi. Palvelukokonaisuuden ja -polkujen kehittäminen alkaa nykytilan kartoittamisella, kipukohtien tunnistamisella ja priorisoinnilla, minkä jälkeen ratkaisuja priorisoituihin ongelmakohtiin haetaan yhteiskehittämisellä. Yhteiskehittämisessä syntyneitä ratkaisuideoita pilotoidaan Työkykyhankkeen puitteissa ja toimiviksi havaitut käytännöt juurrutetaan osaksi arkea.

Keskiössä on:

- Kehittämistä ohjaavien asiakastarpeiden kirkastaminen ja erityisten nivelvaiheiden tunnistaminen
- Verkoston jäsenten keskinäinen tunteminen ja osaamisalueiden ymmärtäminen
- Eri tahojen roolien ja vastuiden selkiyttäminen sekä yhteistyön rakenteiden kehittäminen
- Asiakasvastuun huolehtimisen ja toiselle taholle siirtämisen käytäntöjen määrittäminen (asiakasvastaavamalli)

- Asiakkaaseen liittyvien arvioinnin mittareiden, tiedon kirjaamisen ja jakamisen käytäntöjen yhtenäistäminen ja kehittäminen (liittyy myös päätavoitteeseen 4)
- Palveluiden ja toimintatapojen alueellinen yhtenäistäminen asukkaiden tasavertaiseen kohteluun pyrkien

Ensimmäisen toimenpidekokonaisuuden kolmantena päätavoitteena on vahvistaa Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista. Osaamista vahvistetaan pääsääntöisesti hankkeen käytännönläheisen yhteiskehittämisen ja työryhmätyöskentelyn kautta. Säännölliset kokoontumiset verkoston kanssa vuorovaikutteisissa työstötilaisuuksissa mahdollistavat pitkäjänteisen oppimisen. Tarvittaessa järjestetään valmennuskokonaisuuksia tai infotilaisuuksia myös laajemmalle kohderyhmälle. Hankkeessa mahdollistetaan ammattilaisten osallistuminen Työkykyohjelman järjestämiin koulutuksiin ja työpajoihin.

Hankkeessa perustettavan keskitetyn TTK-mallin tiimi kehittää uutta toimintamallia ja heidän työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamistaan vahvistetaan tarpeen mukaan. Työkykyhankkeessa tuetaan TTK-palveluun ohjaavien tahojen ja yhteistyöverkoston osaamista ja varmistetaan, että heillä on tarvittava ymmärrys TTK-palvelusta ja sen kohderyhmistä. TTK-palvelun tunnettuutta lisätään markkinointitoimilla (ks. Liite 4: Viestintäsuunnitelma).

Toimenpidekokonaisuuden neljäntenä päätavoitteena on tuottaa ja kehittää työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen palveluita tietoon pohjautuen. Nykytilan haasteina tiedon hyödyntämisen osalta ovat esimerkiksi erittäin pirstaloitunut asiakas- ja potilastietojärjestelmien kenttä, yhteisten mittareiden ja kielen puute sekä sähköisen tiedon välittämisen hankaluudet eri tahojen välillä. Myös tietosuoja-asiat tulee ottaa hankkeessa huomioon. Hankkeen ajaksi rakennetaan asiakaskohtainen, koko verkoston palvelut sisältävä tietopohja. Tietopohjaa hyödynnetään erityisesti arvioitaessa olemassa olevien ja hankkeessa pilotoitavien palveluiden vaikuttavuutta sekä koko verkoston tarjoamien palveluiden kohdentumista niitä tarvitseville asiakkaille. Asiakastunnisteet pseudonymisoidaan tietopohjaa ja sen avulla tehtävää tutkimusta varten.

Tietopohjatyön perusteella arvioidaan jatkuvan alueellisesti yhteisen asiakastietopankin käyttöönoton hyötyjä, mahdollisuuksia ja rajoitteita. Hankkeessa tehdään vaatimusmäärittelyä tarvittavalle TTK-tiimin ratkaisulle asiakastiedon jakamiseksi ja hyödyntämiseksi monialaisesti. Lisäksi ammattilaiset kehittävät ja ottavat käyttöön yhtenäisiä, rakenteistettuja tapoja kirjata asiakastietoa. Keusote ja verkosto kartoittavat ja sopivat yhteisistä mittareista esim. asiakkaan työkyvyn arvioinnissa. Lisäksi hankkeessa kehitetään yhteistä monialaista asiakkaan työkyvyn suunnitelmaa.

3.1.2. Toimenpidekokonaisuuden 2 sisältö

Työllistymisen tuen palvelut ovat kuntayhtymän perustamisen myötä eriytyneet kunnan työllisyyspalveluihin ja Keusoten sosiaali- ja terveystieteiden palveluihin. Kunnat vastaavat tuetusta työllistymisestä erityisesti sellaisten asiakasryhmien osalta, joiden on mahdollista työllistyä kevyemmällä tuella. Vaikeasti työllistyvät ja osatyökykyiset asiakasryhmät ovat tuetun työllistymisen palvelukentässä tällä hetkellä herkästi väliinpuotoaja-asemassa – tätä kuilua on tarkoitus kuroa määrätietoisesti umpeen Keusoten, kuntien työllisyyspalveluiden, TE-toimiston, Kelan ja TYPin palvelukokonaisuuden ja yhteistyön kehittämisellä.

Keusotella tuetun työllistymisen palvelua tuottaa vammaisille henkilöille kuusi vammaispalveluiden työvalmentajaa. Lisäksi osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edellytyksiä tuetaan kuntouttavassa työtoiminnassa ja sosiaalisen kuntoutuksen työtoiminnoissa. Tällä hetkellä

Keusoten vammaispalveluiden työvalmennus painottuu enemmän tuettuun työhön (95 asiakasta) tuetun työllistymisen (27 asiakasta) sijaan. Tuetulla työllä tarkoitetaan, että asiakkaalla on asiakassuhde Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymään ja työosuusrahan maksaa joko Keusote tai työnantaja. Tuetulla työllistymisellä taas viitataan siihen, että asiakas työllistyy avoimille työmarkkinoille palkkatyöhön ja solmii työsopimuksen työnantajan kanssa.

Toimenpidekokonaisuuden ensimmäisenä päätavoitteena on edistää asiakkaiden työllistymistä palkkatyöhön tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen kehittämällä ja lisäämisellä. Koska kuntayhtymä aloitti toimintansa hyvin äskettäin, tavoitteena on myös eri kunnissa työskentelevien työvalmentajien toimintatapojen yhtenäistäminen hankkeen avulla. Hankkeessa laatuksiteereihin perustuvaa työhönvalmennusta kehitetään muun muassa seuraavien toimintojen osalta.

Asiakas:

- Asiakkaan osaamisen kartoittaminen voimavarojen ja vahvuuksien kautta
- Asiakkaiden työnhakuun liittyvä aktiivinen ja nopea tuki: Asiakkaan profiiliin sopivan työn löytäminen
- Asiakkaiden yksilö- ja ryhmämuotoinen ohjaaminen ja kouluttaminen työhön
- Asiakkaiden työpaikalla tapahtuva yksilöllinen ohjaaminen

Työnantaja ja -yhteisö:

- Työtehtävien räätälöinti asiakkaalle sopivaksi yhdessä työnantajan ja asiakkaan kanssa
- Työnantajan ja työyhteisön valmentaminen ja tukeminen työsuhteen alussa ja tarvittaessa myös työsuhteen jatkuessa
- Työpaikkakäynnit työnantajille ja työnantajatilaisuuksien järjestäminen osatyökykyisten tuetun työllistymisen esittelemiseksi ja markkinoimiseksi

Ensimmäinen työhönvalmennuksen kohderyhmä on vammaiset asiakkaat. Valmennettavilta, valmentajilta sekä työnantajilta kerätään palvelusta systemaattisesti palautetta vaikuttavuuden arvioimiseksi. Hankkeessa on tavoitteena juurruttaa työhönvalmennuksen uusia toimintamalleja kiinteäksi osaksi Keusoten palveluita myös hankkeen jälkeen. Keusote sitoutuu tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen valtakunnallisen käyttöönoton tukemiseen hankkeen aikana.

Hankkeen toisena päätavoitteena on tukea ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmäosaamista mahdollistamalla työvalmentajien osallistuminen työkykyohjelman järjestämiin tilaisuuksiin ja työpajoihin sekä muihin tarpeellisiksi nähtyihin koulutuksiin. Alustavasti suunnitelmassa on toteuttaa seuraavia koulutuksia osana ammattilaisten tuetun työllistymisen menetelmäosaamisen vahvistamista:

- Kuntoutussäätiön järjestämä Työkykykoordinaattori-koulutus
- Hämeen ammattikorkeakoulun Asiakas- ja palveluohjauksen erikoistumiskoulutus
- Työkykyohjelman tarjoamien koulutusten ohella työvalmentajien osaamista täydennetään tarvittaessa Vatesin ja Kehitysvammaliiton Laatuksiteereihin perustuvan työhönvalmennuksen koulutuksella

Lisäksi hankkeessa tuetaan työvalmentajien osaamista ja ammatillista kasvua kerran kuukaudessa tapahtuvalla työnohjauksella. Työnohjaus tukee työvalmentajien työn kehittämistä ja kehittämisen reflektointia yhdessä. Työnohjauksen avulla asetetaan tavoitteita ammatilliselle kasvulle, ammatillisen osaamisen vahvistamiselle, työn laadulle ja eettiselle kestävyydelle sekä työvalmennuspalvelun kehittämiseksi, ja seurataan näiden tavoitteiden saavuttamista. Työnohjaus on merkittävä tuki työvalmentajien työssäjaksamiselle.

Toimenpidekokonaisuuden kolmantena päätavoitteena on mallintaa työllistymistä tukevan sosiaalihuollon palvelupolun kokonaiskuva mukaan lukien asiakasryhmät, keskeiset yhdyspinnat, tahojen roolit ja vastuut, omatyöntekijämalli, palvelutarpeen arvioinnin ja -ohjauksen toimintamallit sekä tärkeimmät kehittämisen kohteet. Lisäksi hankkeessa kartoitetaan edellytykset ja mahdollisuudet pilotoida selvityshenkilö Jaana Paanetojan esittämää alihankintamallia yhdessä TE-toimiston ja kuntien työllisyyspalveluiden kanssa.

Palvelupolkua mallinnetaan ja kehitetään yhteiskehittämisen menetelmin. Keusotelta kehittämisessä on tiiviisti mukana laaja moniammatillinen joukko työntekijöitä vammaispalveluista (mm. työvalmentajat) ja sosiaalisesta kuntoutuksesta sekä työllisyyskoordinaattori. Lisäksi kehittämiseen osallistuu asiakas- ja järjestöedustajia, TE-toimisto, Kela, TYP, kuntien työllisyyspalvelut ja tarvittaessa esimerkiksi paikallisia oppilaitoksia (Spesia, Keuda, Hyria) ja työnantaja. Kehittämistyön kuvaukset ja mallinnukset dokumentoidaan ja viedään Innokylään.

3.2. Hankkeen toimenpiteet ja aikataulu

Keski-Uudenmaan Työkykyhanke toteutetaan vuosina 2020-2022 työvaiheissa, joiden sisältö määräytyy toimenpidekokonaisuuksittain (ks. kuva 3). Seuraavassa on kuvattu tarkemmin työvaiheiden sisältö ja toimenpiteet.

	2020	2021	2022	
Hankkeen yhteiset toimenpiteet	VAIHE 0: Valmistelu, suunnittelu ja organisoituminen	Projektinhallinta, viestintä, arviointi ja raportointi Osaamisen vahvistaminen Raportoinnin, tietopohjan ja työvälineiden kehittäminen		
Keskitetty monialainen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin (TIK) malli		VAIHE 1: Toiminnan käynnistys ja pilotista oppiminen	VAIHE 2: Toiminnan laajentaminen	VAIHE 3: Toiminnan juurtumisen varmistaminen
Työ- ja toimintakykyä edistävät ja kuntouttavat palvelut		VAIHE 1: Palvelupolkujen yhteiskehittäminen ja kokeilut	VAIHE 2: Toimintamallien käyttöönotto	VAIHE 3: Toiminnan juurtumisen varmistaminen
Tuetun työllistymisen palvelut	VAIHE 0: Työvalmentajien tuetun työllistymisen koulutukset	VAIHE 1: Työhönvalmennuksen kehittäminen Palvelupolun yhteiskehittäminen	VAIHE 2: Toimintamallien käyttöönotto	VAIHE 3: Toiminnan juurtumisen varmistaminen

Hankkeelle yhteiset toimenpiteet
 Toimenpidekokonaisuus 1
 Toimenpidekokonaisuus 2

Kuva 3. Hankkeen toimenpiteiden vaiheistus ja aikataulu.

Vaihe 0: 09/2020-02/2021

Valmistelu, suunnittelu ja organisoituminen

Vaiheessa 0 perustetaan hankkeelle ohjausryhmä ja kaksi työryhmää, joista toinen keskittyy toimenpidekokonaisuuteen 1 ja toinen toimenpidekokonaisuuteen 2. Osittain työryhmät tekevät myös yhteistä kehittämistä. Vaiheessa 0 vahvistetaan hankkeeseen ja TTK-tiimiin siirrettävät, rekrytoitavat ja ostopalveluna hankittavat resurssit. Tämän jälkeen suoritetaan rekrytoinnit ja valmistellaan resurssien ostot. Ohjausryhmä, työryhmät ja hankekoordinaattori käyvät hankkeen tavoitekeskustelua ja suunnittelevat tarkemmin hankkeen toteuttamista.

Keusoten keskitetty monialainen TTK-tiimi perustetaan ja sen sijoittumisesta organisaatiossa, vastuualueesta ja budjetista sovitaan. Valmisteluvaiheessa selkiytetään tiimin sisäiset roolit ja sovitaan yhteisistä käytänteistä (esim. päivittäisjohtamisen menetelmä). TTK-tiimille järjestetään

yhteiset tilat ja sovitaan mahdollisuudesta hyödyntää lähipalvelutiloja toiminnan jalkauttamiseksi lähelle asiakkaita. Oleelliset verkostokumppaneiden yhteyshenkilöt tunnistetaan ja sovitaan yhteistyön rakenteista. Arvioidaan ja tarkennetaan TTK-palvelun asiakasmäärää ja henkilöstöresurssia. Suunnitellaan asiakasosallisuuden toteuttaminen (esim. kokemusasiantuntijoiden kontaktointi ja asiakasraadin perustaminen).

Hankkeen työryhmät suunnittelevat tarkemmin työkykyä ja työllistymistä edistävien palveluiden yhteiskehittämistä. Työryhmät määrittävät kehittämisen tavoitteet, osallistuvat henkilöt ja heidän roolinsa, käytännön työskentelyn tavat ja aikataulun. Lisäksi työryhmät kartoittavat palvelukokonaisuuksien ja -polkujen nykytilaa ja keräävät taustoittavaa tietoa yhteiskehittämisen pohjaksi. Työryhmissä suunnitellaan myös asiakasosallisuuden toteuttaminen (esim. kokemusasiantuntijoiden kontaktointi, asiakasraadin perustaminen).

Työvalmentajien tuetun työllistymisen koulutukset

Tuetun työllistymisen (toimenpidekokonaisuus 2) osalta osaamisen vahvistaminen eli työvalmentajien koulutukset aloitetaan jo vaiheessa 0. Tämä siitä syystä, että tuetun työllistymisen työvalmennus on Keusotella olemassa olevaa operatiivista toimintaa ja työvalmentajien tiimi on jo valmiiksi organisoitunut vakiintuneeksi, tiiviiksi työryhmäksi. Alustavasti suoritettavat koulutuskokonaisuudet on listattu edellisessä alaluvussa (3.1.2.).

Hankkeen muut yhteiset toimenpiteet

Hankkeen yhteiset toimenpiteet pitävät sisällään seuraavia osa-alueita.

- Tarpeenmukainen ammattilaisten osaamisen vahvistaminen (*osana molempia toimenpidekokonaisuuksia; kuvattu tarkemmin luvuissa 3.1.1 ja 3.1.2*)
- Raportoinnin, tietopohjan ja työvälineiden kehittäminen (*liittyy hankkeen päätavoitteeseen 4; kuvattu tarkemmin luvussa 3.1.1. Toimenpidekokonaisuuden 1 sisältö*)
- Projektinhallinta (*kuvattu tarkemmin luvussa 5.1. Hankkeen organisointi*)
- Viestintä (*kuvattu tarkemmin luvussa 5.2. Viestintä ja liitteessä 4*)
- Seuranta ja arviointi (*kuvattu tarkemmin luvussa 5.4. Seuranta ja arviointi ja liitteessä 3*)

Vaihe 1: 03/2021-12/2021

TTK-toiminnan käynnistys ja pilotista oppiminen

TTK-palvelun operatiivinen pilottitoiminta käynnistetään ensimmäiselle kohderyhmälle eli kaikista heikoimmassa työmarkkina-asemassa oleville pitkäaikaistyöttömille, jotka tarvitsevat tehostettua monialaista selvittelyä. Tiimi ottaa käyttöön kirjaamisen ja arvioinnin sovittuja toimintamalleja. Tiimi harjoittelee yhteistyön rakenteita verkostokumppaneiden kanssa ja markkinoi TTK-palvelua sisäisesti. Tiimi reflektoi ja kehittää säännöllisesti arjen toimintaansa. Pilotin aikaiset oppimiskokemukset kirjataan ylös toiminnan laajentamista ja juurruttamista ajatellen.

Palvelupolkujen yhteiskehittäminen

Työkykyä (toimenpidekokonaisuus 1) ja työllistymistä (toimenpidekokonaisuus 2) edistävien palveluiden yhteiskehittäminen alkaa yhteisen ymmärryksen rakentamisella nykytilasta (esimerkiksi asiakasryhmät ja -määrät, asiakastarpeet, palveluntarjoajat ja heidän tarjoamansa palvelut, monitahoiset palvelupolut ja asiakasvolyymit eri poluilla, asiakaskokemus, henkilöstökokemus, kustannusnäkökulma). Työryhmät tunnistavat nykytilan keskeisimmät kipupisteet ja priorisoivat ne jatkotyöskentelyä varten.

Ideointivaiheessa työryhmät keksivät yhdessä priorisoituihin kipupisteisiin ratkaisuehdotuksia. Ratkaisuehdotukset arvioidaan huolella ja ideoista valitaan lupaavimmat jatkojalostukseen asiakas-, henkilöstö- ja kustannusnäkökulmien sekä toteutettavuuden perusteella. Työryhmät jalostavat ideat tarkemmiksi konseptikuvauksiksi ja tekevät yhdessä kokeilusuunnitelman (ml. kriteerit kokeilun onnistumiselle). Kokeilusuunnitelman pohjalta ideaa testataan käytännössä. Jos toimintamalli tai ratkaisu todetaan kokeilun pohjalta hyväksi, työryhmä suunnittelee sen laajempaa ja vakiintuneempaa käyttöönottoa (vaihe 2). Mahdolliset toimimattomiksi katsotut kokeilut nähdään myös arvokkaina ja niistä kertynyt ymmärrys dokumentoidaan jatkokehitystä varten.

Yhteiskehittämisen kohteena molempien toimenpidekokonaisuuksien osalta on mm.:

- Asiakstarpeiden tunnistaminen
- Asiakkaan kriittisten nivelvaiheiden tunnistaminen
- Monitahoisien palvelukokonaisuuden ja palvelupolkujen kuvaaminen ja kehittäminen
- Yhdyspintojen haasteiden tunnistaminen ja yhdyspintojen tiivistäminen, jotta asiakkaan palvelutarpeeseen vastaaminen varmistetaan
- Eri tahojen ja ammattilaisten roolien ja vastuiden selkiyttäminen
- Asiakasvastaavamallin kuvaaminen
- Toimintatapojen alueellinen yhtenäistäminen
- Asiakkaan liittyvän tiedon kirjaamisen ja arvioinnin mittareiden yhtenäistäminen
- Vaikuttavuuden arvioimisen suunnittelu ja pilotointi

Työhönvalmennuksen kehittäminen

Toimenpidekokonaisuudessa 2 työvalmentajien tiimi kehittää laatuksiteereihin pohjautuvaa työhönvalmennusta käytännön asiakastyössä. Työnohjaus tukee työvalmentajien oman työn kehittämistä ja tavoitteiden seuraamista.

Vaihe 2: 01/2022-07/2022

TTK-toiminnan laajentaminen

TTK-tiimi laajentaa palvelua muille asiakasryhmille. Tiimi nostaa toiminnassa mahdollisesti esiin nousseet haasteet ja esteet tarvittaessa hankkeen työryhmälle laajempaan keskusteluun ja käsittelyyn.

Toimintamallien käyttöönotto

Molemmassa työryhmissä suunnitellaan vaiheessa 1 hyväksi havaittujen toimintamallien ja ratkaisujen käyttöönottoa. Työryhmät tukevat toimintamallien käyttöönottoa esimerkiksi tarvittavilla prosesseilla, viestinnällä, koulutuksella ja dokumentaatiolla. Toimintamallien toimivuudesta kerätään tietoa arvioinnin tueksi.

Operatiivinen tuetun työllistymisen työhönvalmennus jatkuu. Työvalmentajat laajentavat työhönvalmennuksen kohderyhmää tarvittaessa.

Vaihe 3: 08/2022-12/2022

Toiminnan juurtumisen varmistaminen

Operatiivinen TTK-toiminta jatkuu laajemmalla kohderyhmällä. Tiimi noudattaa jatkuvan kehittämisen mallia. Hankkeessa varmistetaan TTK-toiminnan vakiintuminen osaksi Keusoten palveluvalikoimaa hankkeen päättymisen jälkeen (mm. jatkon suunnittelu, resursointi, budjetointi).

Varmistetaan työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelupolkujen yhteiskehittämisessä hyväksi havaittujen toimintamallien ja ratkaisujen juurtumisen käytäntöön pitkäaikaisesti (mm. jatkon suunnittelu, viestintä, jatkokoulutukset, resursoinnin varmistaminen, muutokset prosesseihin ja rakenteisiin).

Operatiivinen tuetun työllistymisen työhönvalmennus jatkuu. Tiimi noudattaa jatkuvan kehittämisen mallia. Hankkeessa varmistetaan laatukriteereihin perustuvan tuetun työllistymisen työhönvalmennuksen jatkuminen myös hankkeen päättymisen jälkeen (mm. jatkon suunnittelu, resursointi, budjetointi).

3.3. Sidosryhmien osallistuminen toteutukseen ja yhteistyön rakenteet

Työkyvyn ja työllistymisen tuen kenttä on monitahoinen ja edellyttää lukuisten alueellisten toimijoiden yhteistyötä. Sidosryhmien aktiivinen osallistuminen Työkykyhankkeeseen on välttämätöntä hankkeen tavoitteiden saavuttamiselle. Keusote, kuntien työllisyyspalvelut, Uudenmaan TE-toimisto, Keski-Uudenmaan TYP ja Kela ovat suunnitelleet työkykyohjelmaa jo hankehaun aikana. Toimijat sitoutuvat kehittämään monialaista, asiakaslähtöistä ja alueellisesti yhtenäistä työkyvyn ja työllistymisen tuen palvelukokonaisuutta.

Kiinteää yhteistyötä sidosryhmien kanssa tullaan Työkykyhankkeessa tekemään sekä strategisella ohjausryhmä- että käytännön kehittämistyötä edistävällä työryhmätasolla. Lisäksi sidosryhmien edustajia osallistuu laajempaan yhteiskehittämiseen, osaamisen vahvistamiseen ja hankkeen sisällä kehitettävään operatiiviseen toimintaan (mm. keskitetty TTK-tiimi ja palvelupolut). Seuraavassa on esitelty Keusoten Työkykyhankkeen keskeisimpien sidosryhmien rooleja yhteistyössä.

Asiakkaat:

Asiakasosallisuus on Keusoten tärkeä strateginen painopiste. Keusoten Osallisuusohjelmassa 2020-2025 painotetaan asiakkaiden ja asukkaiden roolia sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä esimerkiksi asiakaspalautteiden ja -aloitteiden, asukaskehittäjä- ja asukasraatitoiminnan, sähköisen tiedonkeruun ja vaikuttamistilaisuuksien kautta. [6]

Asiakaslähtöisyys ja -osallisuus on Työkykyhankkeen kehittämistä ohjaava peruspilari. Hankkeeseen rekrytoidaan kokemusasiantuntija-kehittäjä. Hankkeen yhteiskehittämiseen (esimerkiksi työpajat) osallistuu kokemusasiantuntijoita tai muita asiakasedustajia. Hankkeessa suunnitellaan käytäntöjä kaksisuuntaiseen tiedonvälitykseen: esimerkiksi asiakasymmärryksen ja asiakaspalautteen keräämiseen sekä tiedon välittämiseen asiakkaille esimerkiksi uusista toimintamalleista tai muutoksista palveluissa. Asiakkaiden kontaktointi tapahtuu olemassa olevien toimintojen, järjestö- ja verkostoyhteistyön sekä laajemman viestinnän ja tiedottamisen kautta.

TE-toimisto:

Työkykyohjelma toteutetaan STM:n ja TEM:n yhteistyönä, ja TE-toimiston rooli Keusoten Työkykyhankkeessa on tästäkin syystä ratkaisevan tärkeä. Toimenpidekokonaisuuden 1 kohderyhmä on kaikista haasteellisimmassa työmarkkina-asemassa olevat pitkäaikaistyöttömät, joiden osalta TE-toimiston rooli korostuu erityisesti asiakasohjauksessa. Joidenkin asiakasryhmään kuuluvien ihmisten elämänhallinta saattaa olla niin heikoissa kantimissa, etteivät he välttämättä ole tai halua olla edes aikuissosiaalityön asiakkaita. Tällöin ainoa tieto heidän olemassaolostaan voi olla TE-toimistolla, josta heidät on tärkeää ohjata TTK-palvelun piiriin. Myös toimenpidekokonaisuuden 2 vammaisten asiakkaiden osalta TE-toimiston palvelut ovat huomattavana tukena muiden verkostotoimijoiden (esim. erityisoppilaitokset) tuottamien

palveluiden rinnalla. Nuorten asiakkaiden osalta yhteistyötä kehitetään ohjaamoiden TE-edustajan kanssa.

TE-toimiston osatyökykyisten työllistymisen tuen kehittämistoiminta nivotaan yhteen Keusoten Työkykyhankkeen kanssa. TE-toimiston ammattilaisia osallistuu Työkykyhankkeen ohjausryhmään ja työryhmiin. Pyrkimyksenä on syventää nykymuotoista verkostomaista yhteistyötä seuraavalle tasolle keskittämällä osaamista mahdollisuuksien mukaan yhteisen tiimirakenteen alle. Hankkeessa selvitetäänkin mahdollisuutta siihen, että esimerkiksi TE-toimiston ammattilainen työskentelisi osana operatiivista keskitettyä työ- ja toimintakyvyn arviointitiimiä.

Kuntien työllisyyspalvelut:

Kuntien työllisyyspalvelut ja sote-palvelut eriytyivät organisatorisesti Keusoten perustamisen myötä, mikä edellyttää selkeitä yhteistyön rakenteita ja systemaattista verkostotyötä. Hankehakuvaiheessa käydyissä keskusteluissa kaikki Keusoten alueen kunnat (Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula) ovat osoittaneet halunsa osallistua Työkykyhankkeeseen.

Työkykyhanke tarjoaa mahdollisuuden tehostaa kuntien ja kuntayhtymän välistä yhteistyötä yhdistämällä olemassa olevia työryhmiä Työkykyhankkeen ympärille. Kunnilla on tärkeä rooli asiakkaiden tunnistamisessa ja ohjaamisessa Keusoten työkyvyn arvioinnin ja tuen palveluihin. Kuntien työllisyyspalvelut vastaavat myös muun muassa työkokeilu- ja palkkatukipaikoista, työhönvalmennuksesta ja palkkaustukiin liittyvistä selvittelyistä. Kuntien työllisyyspalveluiden edustaja tai edustajat ovat mukana hankkeen ohjausryhmässä, työryhmissä ja yhteiskehittämisessä. Hankkeen yhtenä tärkeänä tavoitteena on hyödyntää ja vahvistaa myös kunnissa olevaa työkyvyn ja työllistymisen tuen osaamista.

TYP:

Keski-Uudenmaan työllistymistä edistävä monialainen palvelu (TYP) on niin ikään merkittävä yhteistyökumppani Työkykyhankkeessa. Aiemmassa TTK-työryhmätyöskentelyssä TYP-prosessi arvioitiin alueelliseksi vahvuudeksi osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien työkyvyn ja työllistymisen tukemisessa. TYPin näkökulmasta nykytilan keskeisiksi haasteiksi nousevat erityisesti riittämätön terveydenhuollon resurssi ja järjestelmällisen monialaisen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin puute. Näihin haasteisiin Työkykyhankkeessa on tarkoituksena etsiä toimivia ratkaisuja yhdessä.

TYP on sitoutunut Keusoten Työkykyhankkeen yhteistyökumppaniksi ja kannattaa erittäin tiivistä yhteistyötä, säännöllisiä tapaamisia ja aktiivista tiedonkulkua. TYP-edustaja osallistuu Työkykyhankkeen ohjausryhmään ja työryhmätyöskentelyyn. Asiakasrajapinnassa Keusoten ja TYPin yhteistyö näkyy Työkykyhankkeessa käynnistettävän TTK-palvelun hyödyntämisen lisäksi muun muassa molemminpuolisena matalan kynnyksen konsultaatiomahdollisuutena sekä asiakasvastuun siirtämisenä tarvittaessa sujuvasti ja joustavasti taholta toiselle.

TYPin ja TTK:n väliset yhdyspinnat selkiytetään hankkeessa. Tässä vaiheessa TYP nähdään monialaista tukea tarvitsevien työttömien asiakkaiden palveluna, josta TTK-palveluun ohjataan ne asiakkaat, joille TYPin palvelut eivät ole riittäviä. Lisäksi TTK:n asiakaskuntaan kuuluu asiakkaita, jotka eivät täytä lakisääteisiä TYP-kriteerejä.

Kela:

Hankehaun aikaisissa keskusteluissa Kelan kanssa on Kelan toiminnassa tunnistettu useita olennaisia yhdyspintoja Työkykyhankkeeseen. Alustavana suunnitelmana on, että TTK-palvelun

ja työkyvyn tuen palvelukokonaisuuden kehittämiseen sekä varsinaiseen asiakastyöhön kytkettäisiin mukaan Kelan kuntoutuksen osaja TYPin kautta. Kelan asiantuntija toimii asiakkaita ohjaavana tahona ja linkkinä asiakkaan polkuun Kelan sisällä. Kelalla on työkyvyttömyyseläkkeen rajapinnalla olevia asiakkaita tukeva moniammatillinen ryhmä (MOTI) ja erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden kanssa rinnallakulkeva monialainen palvelu (MAP), joiden rooli ja yhdyspinnat kokonaiskuvassa selkeytetään osana Työkykyhanketta. Lisäksi Kelan kuntoutukset ja etuuskäsittelyprosessit ovat asiakkaan työkyvyn ja työllistymisen edellytysten kannalta kriittisiä.

Työkykyhankkeessa varmistetaan, että asiakasvastuun siirtäminen toimijalta toiselle on jouhevaa, oikeat instrumentit löydetään oikeisiin tilanteisiin, ja ammattilaisilla on puolin ja toisin ajantasainen tieto siitä, kehen voi ottaa yhteyttä kysymys- ja ongelmatilanteissa. Yhteistyöverkostossa on tärkeää luoda keskinäistä luottamusta kumppaneiden ammattitaitoon esimerkiksi palveluntarpeen arvioinnin osalta välttämällä näin tarpeettoman päällekkäisen työn tekemistä.

Järjestöt:

Työkykyhankkeessa hyödynnetään järjestöjen osaamista, kohderyhmäkontakteja ja asiakaskentän ymmärrystä. Järjestöt osallistuvat Työkykyhankkeeseen ensisijaisesti työryhmätyöskentelyn ja yhteiskehittämisen kautta. Järjestöjä hyödynnetään myös kohderyhmän tavoittamisessa ja viestinnässä. Esimerkiksi asiakasosallisuutta ja kokemusasiantuntijoiden hyödyntämistä edistetään Työkykyhankkeessa WERKKO ry:n KOKEWA-hankkeen (2020-2022) kautta. [7] Tuetun työllistämisen alueella Keusotella on ollut yhteistyötä muun muassa Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto ry:n, Setlementti Louhela ry:n, Keski-Uudenmaan kehitysvammaisten Tuki ry:n, Keski-Uudenmaan Klubitalot ry:n, Keski-Uudenmaan Yrittäjätjärjestöjen ja 4H-yhdistyksen kanssa. Lisäksi hyödynnetään koulutuksissa tarvittaessa esim. Kehitysvammaliiton ja Vates-säätiön asiantuntijuutta.

Työnantajat:

Omien työvalmentajien lisäksi Keusote hyödyntää verkoston kuten TE-toimiston, TYPin ja kuntien työllisyyspalveluiden yhteyksiä työnantajiin. Tavoitteena on vahva linkittyminen yrityspalveluihin ja yhtenäisen alueellisen avointen työmahdollisuuksien verkoston luominen. Tätä tavoitetta edistetään näillä näkymin ensisijaisesti TEM-yhdyspintoja hyödyntäen eli Uudenmaan TE-toimiston työkykyhankkeen kautta.

4 Hankkeen tavoitellut tulokset ja vaikutukset

Hankkeen tavoitellut tulokset on kytketty hankkeen tavoitteisiin seuraavalla tavalla.

Tavoitellut tulokset	Alustavia mittareita
Toimenpidekokonaisuus 1	
1. Keskitetty monialaisen työ- ja toimintakyvyn arvioinnin (TTK) palvelu on vakiintunut toimivaksi osaksi Keusoten työllisyyttä tukevaa toimintaa.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TTK-mallin tunnettuus ja koettu hyödyllisyys (esim. kysely) ▪ TTK-toiminnan asiakasmäärä ja sen kehitys ▪ TTK-asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn kehittyminen ▪ TTK-asiakkaiden työmarkkina-aseman muutokset
2. Osatyökykyisten, monialaista tukea tarvitsevien työttömien asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn palvelukokonaisuutta on selkeytetty ja kehitetty paremmin asiakkaiden	<ul style="list-style-type: none"> ▪ TTK-asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn kehittyminen ▪ TTK-asiakkaiden työmarkkina-aseman muutokset ▪ Asiakas palaute ▪ Yhteistyöverkoston kokemukset

<p>tarpeita vastaavaksi yhdessä asiakkaiden ja yhteistyöverkoston kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Palvelupolkujen seuranta (mm. palvelujen käyttö, palveluntarjoaja, palvelun sisältö, aikajänne)</i> ▪ <i>Palvelujen vaikutusten arviointi</i>
<p>3. Keusoten ja yhteistyöverkoston ammattilaisten työ- ja toimintakyvyn arvioinnin ja tuen osaamista on vahvistettu yhteiskehittämisen, valmennuksien ja viestinnän avulla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Pidettyjen tilaisuuksien ja osallistujien määrä</i> ▪ <i>Palaute tilaisuuksista</i> ▪ <i>Asiakaspalaute</i> ▪ <i>Yhteistyöverkoston kokemukset</i>
<p>4. Keusote ja yhteistyöverkosto on:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Selvittänyt, kehittänyt ja ottanut käyttöön yhteisiä, tutkittuun tietoon perustuvia työ- ja toimintakyvyn arvioinnin mittareita, joita hyödynnetään systemaattisesti</i> ▪ <i>Määritellyt ja ottanut käyttöön rakenteistettuja kirjaamisen tapoja osana arjen toimintamalleja (ml. asiakkaan työkyvyn tuen suunnitelma)</i> ▪ <i>Selvittänyt toiminnallisia, teknisiä ja lainsäädännöllisiä mahdollisuutta ottaa käyttöön yhteinen alueellinen työkyvyn tuen asiakastiedon tietopankki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Käyttöön otettu työkyvyn arvioinnin mittaristo</i> ▪ <i>Käyttöön otetut rakenteistetut kirjaamisen toimintamallit</i> ▪ <i>Selvitys alueellisesta tietopankista</i> ▪ <i>Kyvykkyyden arvioida palvelujen vaikuttavuutta: palveluiden käyttöön ja vaikutuksiin liittyvän tiedon kerääminen tietopohjaan ja tutkimuksen tekeminen</i>
<p>Toimenpidekokonaisuus 2</p>	
<p>5. Keusote on edistänyt osatyökykyisten asiakkaidensa työllistymistä palkkatyöhön lisäämällä ja kehittämällä laatuksiteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen työhönvalmennusta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Toiminnan peilaaminen laatuksiteereihin (palvelun periaatteet ja palvelun askeleet)</i> ▪ <i>Työhönvalmennettavien työmarkkina-aseman muutokset (palkkatyöhön sijoittuminen)</i> ▪ <i>Asiakaspalaute</i> ▪ <i>Palaute työnantajalta/työyhteisöltä</i>
<p>6. Hankkeessa on tuettu ammattilaisten (ennen kaikkea työvalmentajien) laatuksiteereihin perustuvaa tuetun työllistymisen menetelmäosaamista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Pidettyjen koulutusten tai tilaisuuksien ja suoritettujen tutkintojen sekä osallistujien määrä</i> ▪ <i>Palaute ammattilaisilta</i> ▪ <i>Ammattilaisten itsearvio osaamisesta</i>
<p>7. Keusote on mallintanut työllistymistä tukevan sosiaalihuollon palvelupolun yhdessä asiakkaiden ja verkostotoimijoiden kanssa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Mallinnuksen tuotos Innokylässä</i> ▪ <i>Sosiaalihuollon palvelupolun asiakkaiden työmarkkina-aseman muutokset</i> ▪ <i>Palvelupolkujen seuranta (mm. palvelujen käyttö, palveluntarjoaja, palvelun sisältö, aikajänne)</i> ▪ <i>Palvelujen vaikutusten arviointi</i> ▪ <i>Asiakaspalaute</i> ▪ <i>Yhteistyöverkoston kokemukset</i>

Hankkeen tavoitellut vaikutukset

Lyhyellä tähtäimellä hankkeen kehittämistoimenpiteiden kohteena olevien palveluiden asiakkaat saavat tarkoituksenmukaisempaa palvelua, heidän työ- ja toimintakykynsä vahvistuu, heidän työmarkkinatilanteensa muuttuu yksilöllisen tuen avulla paremmaksi ja heidän yhteiskunnallisen osallisuuden kokemuksensa vahvistuu. Vaikutuksia voidaan todentaa mm. kohderyhmien havaittujen työ- ja toimintakyvyn arviointitulosten muutosten, työmarkkina-aseman muutosten ja asiakaspalautteen avulla.

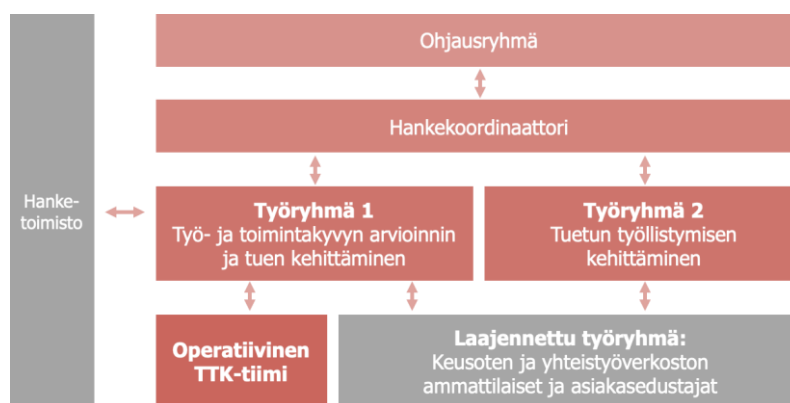
Työkykyhankkeen pitkän aikavälin vaikutusten odotetaan näkyvän työttömyyden pitkittymisen vähentymisenä, osatyökykyisten työttömien työ- ja toimintakyvyn parantumisena sekä heikossa työmarkkina-asemassa olevien työttömien työllistymisen kohentumisena Keski-Uudellamaalla. Vaikutusten arvioinnissa otetaan huomioon mahdollinen COVID-19-pandemiaa seuraava heikko suhdannetilanne, joka todennäköisesti lisää työttömyyttä.

Kuntatalouden näkökulmasta pitkäaikaistyöttömyyden ratkaisemisella voi olla merkittäviä positiivisia vaikutuksia. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen määrä per pitkäaikaistyötön on Keusoten kuntien alueella keskimäärin noin 4506 euroa vuodessa [8]. Valtioneuvoston selvityksen mukaan kunnan osarahoittaman toimeentulotuen määrä per pitkäaikaistyötön on noin 1087 euroa vuodessa [9]. Pitkäaikaistyöttömien määrä Keusoten alueella on noin 2200. Jos hankkeen kehittämistoiminnan ansiosta saadaan 10% pitkäaikaistyöttömistä työllistettyä, vuotuinen säästöpotentiaali kuntien näkökulmasta on yhteensä noin 1,2 miljoonaa euroa. Lisäksi pitkäaikaistyöttömien tilanteiden ratkaisemisella on kunnille ja valtiolle verotulovaikutuksia. Työllistyminen edistää myös ihmisen hyvinvointia ja terveyttä, minkä voidaan pitkällä aikavälillä odottaa vähentävän myös sosiaali- ja terveystalouden kysyntää.

5 Hankehallinto

5.1. Hankkeen organisointi

Työkykyhanketta hallinnoi Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä. Hanke toteutetaan Keusoten alueella, johon kuuluu kuusi kuntaa: Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula. Kuntien työllisyyspalvelut, Uudenmaan TE-toimisto, Keski-Uudenmaan TYP ja Kela osallistuvat hankkeeseen tiiviisti yhteistyökumppaneina. Hankkeen organisointumisen on esitetty kuvassa 4.

Kuva 4. Hankkeen organisointumisen.

Hanketta ohjaa ohjausryhmä, johon kuuluu Keusoten sosiaali- ja terveystalouden, TE-toimiston, kuntien työllisyyspalveluiden, TYPin ja Kelan edustajia. Lisäksi ohjausryhmään kuuluu hankkeen operatiivisesta johtamisesta vastaava hankekoordinaattori. Ohjausryhmään voidaan kutsua

tarvittaessa edustusta myös järjestökentältä ja kokemusasiantuntijoista. Ohjausryhmän muodostamisessa hyödynnetään olemassa olevia alueellisia yhteistyön rakenteita. Useiden rinnakkaisten ryhmien sijaan Työkykyhankkeen ohjausryhmä tulee olemaan jatkossa pääasiallinen alueellinen työkykyyn liittyvän yhteistyön foorumi, millä pyritään tehostamaan alueellista yhteistyötä. Ohjausryhmä vastaa hankkeen strategisesta ohjaamisesta sekä hankkeen etenemisen ja tavoitteiden saavuttamisen tukemisesta ja seurannasta. Ohjausryhmä kokoontuu hankkeen suunnitteluvaiheessa sovittavalla aikataululla.

Projektipäällikkö on kokonaisvastuussa hankkeesta, johtaa Työkykyhankkeen operatiivista toimintaa ja toimii hankehenkilöstön esimiehenä. Projektipäällikkö rekrytoidaan työskentelemään hankkeessa täysipäiväisesti. Projektipäällikkö tukee työryhmien työtä, huolehtii hankkeeseen liittyvistä koordinoititehtävistä ja vastaa hankkeen etenemisestä ja tavoitteiden saavuttamisesta käytännön tasolla.

Työkykyhanketta varten perustetaan kaksi työryhmää toimenpidekokonaisuuksia mukaillen. Ensimmäinen työryhmä keskittyy työ- ja toimintakyvyn arviointiin ja tuen kehittämiseen osana sosiaali- ja terveyskeskusta. Toisen työryhmän tehtävänä on edistää tuetun työllistymisen toimenpidekokonaisuutta. Työryhmät vastaavat käytännön yhteiskehittämisestä, toimintamallien määrittelystä ja kuvaamisesta sekä toimintamallien käyttöönotosta ja juurruttamisesta. Molempia työryhmiä tukee yksi täysiaikaisesti hankkeessa työskentelevä hankesuunnittelija.

Hankkeen kehittämistyöpajoihin ja muihin tilaisuuksiin voidaan tarvittaessa kutsua laajempi joukko ammattilaisia muualta sote-keskuksesta, Keusotesta tai yhteistyöverkostosta. Operatiivinen TTK-tiimi vastaa keskitetyn monialaisen työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelun toteuttamisesta asiakkaille. Lisäksi hankkeen toteutusta tukee rakenneuudistus- ja tulevaisuuden sote-keskushankkeessa perustettava Keusoten keskitetty hanketoimisto (mm. taloushallinto, viestintä, raportointi).

5.2. Viestintä

Viestintä ja tiedonkulkuun liittyvät seikat ovat ratkaisevassa roolissa Keski-Uudenmaan Työkykyhankkeen tavoitteiden saavuttamisessa. Hankkeen viestintä on osa Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän kokonaisviestintää. Keusoten viestinnän kokonaiskuvasta vastaa kuntayhtymän johtaja yhdessä kuntayhtymän viestintäyksikön kanssa. Projektipäällikkö ja työryhmät toteuttavat merkittävän osan hankkeen viestintää osana kehitystoimenpiteitä keskitetyn hanketoimiston ja viestintäsuunnittelijan tukemana.

Hankkeen viestinnällä on useita kohderyhmiä, jotka voidaan jakaa hankkeen sisäisiin ja ulkoisiin kohderyhmiin. Pääviestit ja viestintäkanavat ja -tavat valitaan kohderyhmien ja hankkeen kulloisenkin vaiheen viestintätarpeiden mukaisesti. Hankkeen viestintä voidaan jakaa karkeasti kolmeen vaiheeseen, jotka kytkeytyvät hankkeen toimenpiteiden vaiheistukseen ja aikatauluun:

- **Vaihe 0:** Valmisteluvaiheen viestintä (09/2020-02/2021)
- **Vaiheet 1-2:** Hankkeen toteuttamista tukeva viestintä (03/2021-07/2022)
- **Vaihe 3:** Hankkeen tulosten levittämistä ja toimintamallien juurtumista tukeva viestintä (08/2022-12/2022)

Viestintäsuunnitelma on kuvattu liitteessä 4.

5.3. Riskien hallinta

Hankkeen keskeiset riskit ja toimenpiteet niiden hallitsemiseksi on kuvattu oheisessa taulukossa.

Riski	Keskeiset toimenpiteet riskin hallitsemiseksi
01. Monialaisen yhteistyön haasteet estävät saavuttamasta hankkeen tavoitteita.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Monialaista yhteistyötä edistetään hankkeen kaikilla tasoilla strategisesta ohjausryhmästä operatiiviseen asiakastyöhön</i> ▪ <i>Yhteistyöverkosto on tiiviisti hankkeessa mukana jo suunnitteluvaiheen alusta alkaen</i> ▪ <i>Hankkeessa edistetään yhteistyöverkoston keskinäistä tuntemista mm.</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>yhteiskehittämisellä (esim. työpajat)</i> • <i>arkisten yhteistyön rakenteiden luomisella (esim. viikko- tai kuukausipalaverit, yhteystietolistat, vapaamuotoiset tutustumiset)</i> • <i>viestinnällä (esim. hankkeen yhteinen virtuaalityöskentelytila)</i>
02. Ongelmat, puutteet ja hidasteet tiedonkulussa vaikeuttavat asiakas- ja kehittämistyötä.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Hankkeessa selvitetään yhteisen alueellisen tietopankin rakentamisen mahdollisuuksia eri organisaatioiden välisen tiedonkulun helpottamiseksi</i> ▪ <i>Hankkeessa kartoitetaan ja kehitetään verkoston yhteisiä arviointimittaristoja sekä yhteistä asiakkaan työkyvyn suunnitelmaa</i> ▪ <i>Hankkeessa edistetään yhteistyöverkoston keskinäistä tuntemista ja matalan kynnyksen yhteydenpitoa mm.</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>yhteiskehittämisellä (esim. työpajat)</i> • <i>arkisten yhteistyön rakenteiden luomisella (esim. viikko- tai kuukausipalaverit, yhteystietolistat, vapaamuotoiset tutustumiset)</i> • <i>viestinnällä (esim. hankkeen kuukausikirje)</i>
03. Palveluita kehitetään organisaatiolähtöisesti asiakaslähtöisyyden sijaan.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Hankkeeseen rekrytoidaan kokemusasiantuntija-kehittäjä</i> ▪ <i>Asiakkaat ovat mukana hankkeen yhteiskehittämisessä esim. osallistumalla työpajoihin, haastatteluihin, fokusryhmäkeskusteluihin tai vastaamalla kyselyyn</i> ▪ <i>Hankkeen aikana kerätään systemaattisesti asiakaspalautetta kehitettävistä palveluista</i>
04. Työntekijät eivät sitoudu uusien toimintamallien toteuttamiseen käytännössä.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Työntekijät itse ovat kehittämässä ja kokeilemassa uusia toimintamalleja</i> ▪ <i>Työntekijöillä on johto- ja esimiestason tason tuki muutoksille</i> ▪ <i>Hankkeen tiedonkulkuun ja viestintään kiinnitetään erityistä huomiota (ks. liite 4. Hankkeen viestintäsuunnitelma)</i> ▪ <i>Työntekijöille mahdollistetaan tilaisuuksia reflektoida kehittämistoimintaa (mm. työnohjaus, yhteiskehittämisen tilaisuudet)</i>
05. Hankkeen tuloksia ja vaikutuksia ei onnistuta todentamaan tai saavuttamaan.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Ohjausryhmä seuraa säännöllisesti hankkeen tuloksia ja vaikutuksia suhteessa hankkeen tavoitteisiin, ja tekee seurannan pohjalta tarvittaessa ohjaavia toimenpiteitä</i> ▪ <i>Hankkeessa määritellään tavoitekohtaiset mittarit tavoitelluille tuloksille ja vaikutuksille</i> ▪ <i>Hankkeessa kerätään tietoa palveluista ja palveluiden vaikutuksista, ja arvioidaan toiminnan vaikutuksia kerättyyn tietoon pohjautuen</i>

5.4. Seuranta ja arviointi

Hankkeen ohjausryhmä seuraa hankkeen etenemistä ja tavoitteiden saavuttamista. Keusote osallistuu työkykyohjelman arviointitutkimukseen. Hankekoordinaattori ja keskitetty hanketoimisto tukevat Työkykyhankkeen arviointia. Hankkeessa nimetään henkilö, joka vastaa arviointiin liittyvien tehtävien koordinoinnista THL:n, TTL:n ja Keusoten hankkeen välillä. Tarvittavan

aineiston konkreettisesta keräämisestä ja asiakassuostumuksista vastaavat pääasiassa hankekoordinaattori ja työryhmät.

Hankkeen arviointisuunnitelma on kuvattu liitteessä 3. Arviointisuunnitelmaa tarkennetaan myöhemmin koko ohjelmaa koskevan arviointisuunnitelman tarkentumisen yhteydessä.

6 Hankkeen talousarvio

Hankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 1,5 milj. euroa. Myönnetty valtionosuuden määrä on 1,2 milj. euroa. Kustannukset eivät sisällä arvonlisäveroa.

Hanke ei saa ulkopuolista rahoitusta, vaan se toteutetaan hanketoimijan omarahoituksella sekä haettavalla valtionavustuksella. Työkykyhankkeen kirjanpito eriytetään selkeästi Keusoten muusta toiminnasta. Hankkeen kaikki tulo- ja menoerät sisältyvät hankkeen kirjanpitoon.

Hankkeen talousarvio on kuvattu liitteessä 2.

Hankehakemuksen liitteet

Hakulomake

Liite 2. Hankkeen talousarvio

Liite 3. Hankkeen arviointisuunnitelma

Liite 4. Hankkeen viestintäsuunnitelma

Lähteet

[1] Sosiaali- ja terveysministeriö. (2020). *Työkykyohjelma 2020-2022 : Ohjelma ja hankeopas*.

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2020:11. Haettavissa osoitteesta:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-9866-7>.

[2] Työ- ja elinkeinoministeriö. (2020). Työnvälitystilasto. Päivitetty 23.4.2020. Tilastokeskuksen StatFin-tilastotietokanta.

[3] Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä. (2019). *Keski-Uudenmaan alueellinen*

hyvinvointisuunnitelma 2020-2025. Haettavissa osoitteesta: <https://www.keski-udenmaansote.fi/globalassets/ku-sote/liitteet/alueellinen-hyvinvointisuunnitelma-2020-2025.pdf>

[4] Terveystieteiden tutkimuskeskus. (2019). Työllisyys. Hyvinvointi- ja terveyserot. Haettavissa osoitteesta: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/tyollisyys>

[5]. TOIMIA (2020). *Aikuisten toimintakyvyn itsearviointi kuntoutumistarpeen tunnistamisessa ja kuntoutumisen seurannassa*. Haettavissa osoitteesta: <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2020051938352>

[6] Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymä. (2019). *Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän*

osallisuusohjelma 2020-2025. Haettavissa osoitteesta: https://www.keski-udenmaansote.fi/globalassets/ku-sote/liitteet/keusote-osallisuusohjelma-2020-2025_30.12.2019.pdf

[7] WERKKO ry. (2020). KOKEWA-hanke. Haettavissa osoitteesta:

<https://www.kuwerkko.fi/kokewa-hanke/>

[8] Kela. (2020). Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki NIT089C. Työttömyysturvan käsittelyjärjestelmästä muodostetut tilastointitiedostot (kokonaisaineisto).

[9] Valtioneuvoston kanslia. (2019). *Työttömyyden laajat kustannukset yhteiskunnalle*. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta. Haettavissa osoitteesta: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-287-645-4>